

РОЗДІЛ 6

СТРУКТУРНА, ПРИКЛАДНА ТА МАТЕМАТИЧНА ЛІНГВІСТИКА

УДК 81'1:82.091

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.40.2.27>

КОРПУСНОБАЗОВАНИЙ ПІДХІД В ДОСЛІДЖЕННІ ІДІОЛЕКТУ ПИСЬМЕННИКА (НА МАТЕРІАЛІ ПРОЗОВИХ ТВОРІВ ОКСАНИ ЗАБУЖКО «ПОЛЬОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ З УКРАЇНСЬКОГО СЕКСУ» ТА «МУЗЕЙ ПОКИНУТИХ СЕКРЕТІВ»)

CORPUS-BASED APPROACH IN THE STUDY OF THE WRITER'S IDIOLECT (BASED ON THE PROSE WORKS OF OKSANA ZABUZHKO «FIELDWORK IN UKRAINIAN SEX» AND «MUSEUM OF ABANDONED SECRETS»)

Дружб'як С.В.,

orcid.org/0000-0001-8971-9852

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри прикладної лінгвістики

Національного університету «Львівська політехніка»

Романяк А.В.,

orcid.org/0009-0009-8238-4354

студентка IV курсу

Інституту комп'ютерних наук та інформаційних технологій

Національного університету «Львівська політехніка»

Стаття присвячена дослідженню ідіолекту відомої української письменниці Оксани Забужко. Для аналізу взято прозові твори: «Польові дослідження з українського сексу» та «Музей покинутих секретів» з метою виявлення лексико-стилістичних особливостей індивідуального стилю авторки, а також мовних засобів що формують ключові концепти її художнього світу.

У статті використано сучасні методи корпусної лінгвістики, зокрема платформу Sketch Engine, яка дозволяє створювати корпуси текстів та виконувати аналіз лексико-граматичних зв'язків. Застосування корпусного підходу надає змогу отримати статистичні дані стосовно частотності вживання мовних одиниць, визначення ключових слів, граматичних зв'язків та колокацій, які формують унікальний стиль Оксани Забужко.

Для дослідження ідіолекту письменниці було створено корпус текстів, який показав, що основна увага зосереджена на таких ключових словах, як тіло, війна, самотність, страх, пам'ять, та їхніх колокаційних зв'язках, що відображають ключові теми творчості Оксани Забужко: тілесність, травма, національна історія та колективна історична пам'ять. Виконано аналіз іменникового та прикметникового лексикону у корпусі прозових творів. З'ясовано, що найбільш частотні іменники є ключовими концептами, які віддзеркалюють тематичні домінанти ідіолекту письменниці: тілесність, родова пам'ять, часопросторові орієнтири, та сакральні константи людського буття. У той час, як прикметниково-епітетична лексика у творчості Оксани Забужко функціонує як інструмент емоційної глибини, формуючи індивідуалізовану картину світу, в якій переважає особистісне й емоційне осмислення буття.

Результати роботи мають практичне значення для розвитку корпусної лінгвістики. Дослідження підкреслюють важливість корпусного підходу для аналізу індивідуального стилю автора, дозволяючи кількісно зафіксувати відступи від мовної норми, а також простежити еволюцію стилю письменника в динаміці. Таким чином, корпусна лінгвістика забезпечує об'єктивну основу для вивчення ідіостилу, поєднуючи якісний і кількісний аналіз.

Ключові слова: ідіолект, ідіостиль, корпусна лінгвістика, корпус текстів, частотність, мовна картина світу, Sketch Engine.

The article is devoted to the study of the idiolect of the famous Ukrainian writer Oksana Zabuzhko. Prose works are taken for analysis: "Fieldwork in Ukrainian Sex" and "Museum of Abandoned Secrets." The purpose of the work is to identify the lexical and stylistic features of the author's individual style, as well as language tools that form the key concepts of her artistic world.

The article uses modern methods of corpus linguistics, namely the platform Sketch Engine, which allows you to create corpora of texts and perform analysis of lexical and grammatical relations. The use of the corpus approach provides statistical data on the frequency of use of language units, the definition of key words, grammatical relationships, and collocations that form the unique style of Oksana Zabuzhko.

A corpus of texts was created to explore the idiolect of the writer. It showed that the main focus is on such key words as body, war, loneliness, fear, memory, and their collocation connections, reflecting the key themes of Oksana Zabuzhko's work: physicality, trauma, national history and collective historical memory. An analysis of the noun and adjective lexicon in the corpus of prose works was performed. It was found that the most frequent nouns are key concepts that reflect the thematic dominants of the writer's idiolect: physicality, generic memory, time-space landmarks, and sacred constants of human existence. While the adjective-epithetic vocabulary in the work of Oksana Zabuzhko functions as an instrument of emotional depth, forming an individualized picture of the world, in which the personal and emotional understanding of being prevails.

The findings of this investigation are of practical importance for the development of corpus linguistics. Studies emphasize the significance of the corpus approach for analyzing the author's style, allowing to quantitatively record deviations from the linguistic norm, as well as to trace the evolution of the writer's style in dynamics. Corpus linguistics thus provides an objective framework for the study of idiosyncrasy, combining qualitative and quantitative analysis.

Key words: idiolect, idiostyle, corpus linguistics, a corpus of texts, frequency, language picture of the world, Sketch Engine.

Постановка проблеми. У мовознавстві авторський ідіолект розглядається як унікальне мовне явище, зумовлене впливом соціальних, психологічних, культурних і духовних чинників, що відображають національну специфіку та традиції народу, представником якого є письменник.

Питання дослідження авторської мовної картини світу, особливостей використання лексичних і стилістичних засобів, а також способів вербалізації концептуальної сфери письменника вже протягом кількох століть залишається актуальним у лінгвістичних розвідках учених усього світу. Така тематика становить інтерес для мовознавців не лише в контексті аналізу мови як загального феномену, але й з огляду на індивідуальне мовлення, що відображає унікальні риси мовної особистості. Через художній стиль письменника розкривається його індивідуальність і суб'єктивне бачення світу.

Актуальність дослідження зумовлена прагненням сучасної лінгвістики до всебічного розкриття феномену авторського стилю, ідіостилу та ідіолекту із застосуванням корпусних та статистичних методів у художньому дискурсі. Активне впровадження корпусного підходу в лінгвістичну науку та використання здобутків корпусної лінгвістики в мовній теорії та практиці вимагає вирішення низки питань, які досі залишаються недостатньо розробленими. Серед таких питань – проблема укладання та ефективного використання корпусів текстів українською мовою.

Аналізуючи авторський ідіолект, ми можемо виявити не тільки унікальні особливості стилю письменника, але й глибше дослідити взаємозв'язок між культурою, мовою та самоідентифікацією.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній лінгвістиці зростає інтерес до вивчення мовлення окремої особистості або групи осіб, оскільки саме авторський стиль найяскравіше репрезентує індивідуальні риси мовлення письменника. Для дослідження ідіолекту науковці звертаються безпосередньо до текстів, у яких роз-

кривається індивідуальний мовний почерк митця.

Посилений інтерес до проблематики семантики мовних одиниць різних рівнів, їх функціонування та впливу на рецепцію тексту спостерігається вже з середини 1920-х років. Значна частина наукових праць у цій галузі спирається на дослідження В. фон Гумбольдта й О. О. Потебні. В українському мовознавстві суттєвий внесок у вивчення індивідуальної природи мовлення зробили С. Єрмоленко, Ф. Бацевич, О. Селіванова, К. Голобородько, О. Строкаль, Л. Мацько, А. Загнітко, І. Фаріон й інші учені [11, с. 9].

Початки статистичних досліджень у лінгвістиці закладено в працях В. Перебийніс. Із розвитком технічних засобів у сучасному мовознавстві статистичний підхід до аналізу мовних явищ набуває дедалі більшої популярності. Науковці, зокрема В. Перебийніс, С. Бук, О. Павличко, І. Хомицька у своїх дослідженнях застосовують статистичні методи для вивчення індивідуальних мовних особливостей авторських текстів [9, с. 187].

У сучасній лінгвістиці для позначення сукупності мовних особливостей, притаманних творчості окремого автора, використовують терміни «ідіостиль», «ідіолект», а також «індивідуальний стиль». У межах лінгвістичної поетики ідіостиль розглядається як система мовних засобів, що спрямовані на реалізацію художніх смислів через індивідуальні мовні прийоми [6, с. 29].

С. Єрмоленко визначає ідіолект як мовну практику індивіда, що включає сукупність формальних і стилістичних ознак, які виокремлюють індивідуальну манеру мовлення. У свою чергу, Р. Фаулер трактує ідіостиль як засіб відображення у тексті особливого способу сприйняття світу, притаманного авторові [14, с. 179].

Попри спільні підходи, тлумачення терміна «ідіостиль» у науковців має деякі відмінності. У сучасній лінгвістиці цей термін найчастіше розуміють як систему індивідуально забарвлених мовних засобів, які підпорядковуються загаль-

ному задуму автора [1, с. 87]. Дослідження авторського стилю передбачає аналіз мовних і художньо-виражальних засобів, обраних автором для реалізації змісту твору.

І. Кульчицький, спираючись на думку Л. Ставицької, ототожнює поняття «ідіостиль» і «авторський стиль», розглядаючи їх як синоніми, що позначають систему індивідуальних рис, властивих усім творчості письменника або окремому її періоду. Водночас поняття «ідіолект» трактується як сукупність мовленнєвих особливостей конкретної особистості [13, с. 4].

Перші спроби статистичного аналізу української мови були реалізовані в Інституті мовознавства ім. О. Потебні. Згодом для вивчення лексичних особливостей різних функціональних стилів почали укладати частотні словники. У сучасній українській лексикографії існують частотні словники для п'яти основних стилів: художнього (В. Перебийніс), публіцистичного (Н. Дарчук), розмовно-побутового, наукового й офіційно-ділового (усі три – С. Бук), а також поетичного мовлення (Н. Дарчук) [11, с. 29].

У межах статистичної лінгвістики для дослідження ідіостилу використовують низку кількісних показників для аналізу авторського стилю та мовного оформлення тексту. Серед них – середня довжина речення, кількість вкладених синтаксичних конструкцій, кількість слів у реченні, кількість речень в абзаці тощо. Отримані результати подають у вигляді вектора з координатами, що відповідають значенням обраних характеристик [4, с. 53].

Поняття ідіостиль, незважаючи на свою частотність, вживаність і популярність у сучасних дослідників, не має чіткої структури в уявленні більшості лінгвістів. Як уже було вказано вище, більшість дослідників цієї проблеми розглядають ідіостиль як систему змістових і формальних характеристик [13, с. 7].

Невирішені раніше частини загальної проблеми. На сучасному етапі вивчення понять «стиль», «індивідуальний стиль» та «ідіостиль» спостерігається тенденція до глибшого осмислення цих категорій – не лише через аналіз мовних елементів, а й із залученням компонентів самосвідомості та самовираження автора. Це особливо помітно в межах психолінгвістичного та лінгвокогнітивного підходів [10, с. 1579].

Попри значні наукові досягнення, методологія аналізу ідіостилу залишається не до кінця сформованою: відсутні уніфіковані підходи до його опису, а саме поняття часто трактується неоднозначно. Через складність і багатовимірність іді-

остилу його важко описати за допомогою загальнонаукових методів. До того ж дослідження цієї категорії часто обмежуються окремими аспектами, що призводить до фрагментарного бачення явища та ігнорування його системності [10, с. 1580].

Протягом останніх років уявлення про ідіостиль зазнали істотної еволюції, збагачуючись новими деталями. Водночас дослідникам ще не вдалося створити цілісну модель, яка б ураховувала всі компоненти цього явища. Серед недоліків існуючих підходів – відсутність ролі читача в ідіостильовій системі, що обмежує інтерпретацію текстових смислів [12, с. 39].

У цьому контексті актуальним постає використання корпусного методу у дослідженні індивідуального стилю письменника, що надає можливість здійснювати комплексний кількісно-якісний аналіз мовних особливостей автора, на основі його текстів.

Постановка завдання. Пропоноване дослідження присвячене аналізу лексико-стилістичних особливостей індивідуального стилю Оксани Забужко та способів їх виявлення за допомогою методів корпусної лінгвістики. За основу для аналізу взято твори: «Польові дослідження з українського сексу» [7] та «Музей покинутих секретів» [8].

Для досягнення поставленої мети передбачається виконання наступних завдань: визначити основні підходи до вивчення ідіолекту / ідіостилу у сучасному мовознавстві; побудувати корпус текстів прозових творів Оксани Забужко; здійснити кількісний та якісний аналіз лексико-стилістичних одиниць у творах письменниці; виявити характерні риси ідіостилу Оксани Забужко; проаналізувати мовні засоби, що відображають авторську мовну картину світу.

Виклад основного матеріалу. Сучасні методи корпусної лінгвістики надають нові можливості для аналізу художнього тексту. Одним із найбільш ефективних інструментів є Sketch Engine – платформа для створення корпусів текстів, аналізу лексико-граматичних зв'язків та автоматичного виділення ключових слів [15, с. 98].

Для подальшого дослідження ідіолекту письменника створимо корпус текстів. Скористаємось платформою Sketch Engine. Програма зафіксувала загальну кількість слів, що становить 240 113.

Для аналізу досліджуваних прозових творів Оксани Забужко, Sketch Engine дозволяє отримати об'єктивні дані про частотність, колокаційну поведінку слів, їхнє граматичне оточення і специфіку вживання.

Першим кроком є аналіз ключових слів у прозових творах Оксани Забужко. Для отримання списку ключових слів формуємо так званий **ключовий список (KEYWORD LIST)**, який показує, які слова зустрічаються у тексті частіше, ніж у середньому по порівняльному корпусу. Такі слова вказують на специфіку тексту, його тематику та ідейну домінанту. Таким чином, завдяки Sketch Engine можна не лише інтуїтивно визначати важливі слова, а й підкріплювати їхній вибір кількісними даними і системним аналізом граматичних зв'язків, що особливо важливо для наукових досліджень художньої літератури [15, с. 99].

Таким чином було виявлено характерні тематичні домінанти та лексико-граматичні особливості авторської мови [16].

У «Польових дослідженнях з українського сексу» [7] найбільш частотними й змістовно навантаженими виявилися такі ключові слова: *тіло, біль, самотність, страх, секс, відчуття*. Ці лексеми відображають основні проблеми роману – тілесність як спосіб пізнання світу і себе, сексуальність як травматичний досвід та внутрішню розпиленість особистості. Це простежуємо у таких прикладах:

1. Школярка моя... – Чому – школярка? – В тебе **тіло** на дотик, як у школярки. («Польові дослідження з українського сексу») [7]

2. Мої реакції радше фізіологічні – **біль**, нудота, – але емоційно якісь вимкнені: мовби цілий тягар розмови взяло на себе **тіло**, а сама я в тому участі не беру. («Польові дослідження з українського сексу») [7]

3. Якимось чином матері вдалось її перемкнути, послабити **страх самотності**. («Польові дослідження з українського сексу») [7]

4. Секс у такій версії був мертвий – як мертвий був би він і у нас із Р, якби я повсякчас не робила його грою в чуже життя. («Польові дослідження з українського сексу») [7]

Національна тематика у «Польових дослідженнях...» [7] також представлена, проте менш активно. Такі слова, як *Україна, нація, пам'ять*, з'являються у контексті особистої ідентифікації героїні із травмованим національним простором. Проте домінує саме індивідуально-психологічний вимір національної травми.

У романі «Музей покинутих секретів» [8] спостерігається істотне розширення ключових тематичних полів. Тут у центрі опиняються такі слова: *історія, пам'ять, таємниця, Україна, війна, смерть, доля, зрада, свобода*. Нижче наведено приклади вживання цих лексем, що ілюструють їхню семантичну та тематичну роль у структурі роману.

1) Чи хтось із наших мистецтвознавців про це писав, чи це твоє власне спостереження? – Дай спокій, Дарино, в нас повна **історія** української ікони досі не написана, а ти хочеш, щоб хтось займався дитячими цяцками! («Музей покинутих секретів») [8]

2) « – і вже ходять по три дні надусавишись і до себе не говорять, жахлива **зрада** ... – А всі ці тривоги, – теж із розчуленим блиском у зорі підхоплює художниця, – коли хтось пересунув камінчика, на познаку покладеного! («Музей покинутих секретів») [8]

3) Виходило, ніби Влада, по-народньому мовлячи, не на добре трапила: якраз у слід чужим **смертям**, – і якраз тоді, коли її власні сили були на межі вичерпання, зрештою, в неї й справді був тяжкий рік, але що я про це знаю?.. («Музей покинутих секретів») [8]

На відміну від «Польових досліджень...» [7], де домінує внутрішній психологізм, у «Музеї покинутих секретів» [8] Забужко переходить до епічного масштабу, зосереджуючись на колективному досвіді нації. Слово *пам'ять* набуває тут особливого значення: воно поєднує в собі як особисту, так і національну історію, де індивіду-

Рис. 1. Пошук ключових слів у корпусі творів Оксани Забужко

альні долі нерозривно пов'язані з великими історичними подіями.

1. В **пам'яті** промайнули, опікиши болем, найщасливіші їхні години в підпіллі – коли вони гуртом співали, спів і спільна молитва – то були години нічим інакше не вимовної єдності, які прекрасні, натхненні робилися в друзів лиця, як горіли очі... («Музей покинутих секретів») [8]

2. А на нашій **пам'яті** – як Чорнобиль бахнув: тоді вже дурному було ясно, що система останні оберти докручує: коли треба було людей із зараженої зони евакуювати, а ці зомбі гнали в Києві дітей на першотравневий парад, і КГБ бігло як оглашенне й вербувало нових стукачів, бо старих уже не вистачало... («Музей покинутих секретів») [8]

3. Ти навчив моє тіло – каструвати кривдника: вся моя, з коліна в коліно громаджена жіноцька сила, досі спрямована до світла (найдорожча **пам'ять** з минулих кохань – сонце в чорному небі: таким воно бачиться з космосу, то звідти набиралась по вінця струмуючою радістю моя утла посудинка), з тобою – вивернулась чорною підкладкою назовні, зробилась ни-щівною – смертоносною зробилась, щоб сказати прямо, не завиваючи в папірці. («Польові дослідження з українського сексу») [7]

Як бачимо, в кожному романі ці теми представлені в різних контекстах: індивідуальний досвід у «Польових дослідженнях...» [7] і національна історія у «Музеї покинутих секретів» [8]

Таким чином, аналіз за допомогою Sketch Engine показує, що у «Польових дослідженнях з українського сексу» [7] ключові слова формують передусім особистісний, психологічний вимір, де травма і тілесність є головними мотивами. У «Музеї покинутих секретів» [8] фокус зміщується на колективну пам'ять, національну історію та проблему вибору і свободи в екстремальних історичних обставинах.

Спільними для обох творів є теми пам'яті, ідентичності та пошуку себе, але в кожному романі вони представлені через різні масштаби – індивідуальний або національний.

Аналіз ключових слів у прозових творах Оксани Забужко, є важливим інструментом для розкриття їх глибинного змісту. Авторка свідомо використовує повторювані образи і концепти, які не лише формують художній світ твору, але й віддзеркалюють культурні, історичні й психологічні травми українського суспільства.

Тепер розглянемо колокації у творах Оксани Забужко. Одним із основних інструментів Sketch Engine є WORD SKETCH – автоматично згенеро-

вана коротка характеристика слова, яка показує, як це слово функціонує у тексті. WORD SKETCH збирає інформацію про колокації – тобто слова, які часто вживаються поруч з досліджуваним словом. Колокації групуються за граматичними відношеннями, такими як: об'єкт дієслова, підмет дієслова, означення іменника, модифікатори прикметника тощо [3, с. 7].

Варто відзначити, що аналіз колокацій є важливим інструментом для глибшого розуміння тексту, оскільки він дозволяє виявити, які слова найчастіше вживаються разом, утворюючи стійкі мовні сполучення. Колокації можуть вказувати на певні стилістичні та тематичні особливості твору, які можуть залишатися непоміченими при простому читанні тексту [17, с. 100].

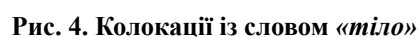
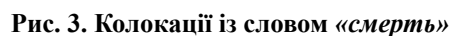
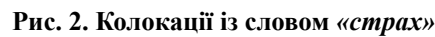
Використовуючи Sketch Engine для аналізу колокацій, ми можемо отримати об'єктивні дані про те, як часто певні слова взаємодіють між собою в контексті твору. Це дає можливість не лише спостерігати за мовними патернами, але й визначати, як ці патерни сприяють створенню певних емоційних і концептуальних шарів у тексті [5, с. 11].

Аналіз колокацій також дозволяє розкрити глибинні змісти, які автор хоче передати через специфічні словесні зв'язки. Наприклад, колокації з такими лексемами, як «**страх**», «**смерть**», допомагають нам зрозуміти, що ці теми є не тільки особистими переживаннями героїв, а й частиною загальної національної або історичної травми, яку описує автор (див. рис. 2–3).

Частотне вживання слова «**тіло**» у поєднанні з дієсловами на зразок «**затруситися**», «**перенестися**», «**опановувати**», «**пахнути**», «**відчутти**» вказує на акцент на фізичні і сенсорні переживання, які мають важливе значення в контексті психологічного або емоційного стану персонажів (див. рис. 4).

Ці дієслова підкреслюють тілесні реакції, що є результатом внутрішнього переживання або зовнішнього впливу, що в свою чергу може вказувати на важливість тілесності у творі. Такі колокації створюють образ тілесності, яка не просто є фізичним аспектом, а є носієм глибших емоційних і психологічних станів. Слова на кшталт «**затруситися**» або «**пахнути**» часто вказують на реакції тіла, пов'язані з травмою, страхом, нервовою напругою або бажанням, тоді як дієслова «**відчутти**» або «**опановувати**» вказують на процеси сприйняття і контролю, що можуть відображати внутрішню боротьбу персонажів.

Отже, такі колокації підкреслюють важливу роль тілесних відчуттів у психологічному пор-

треті героїв, що є характерною рисою досліджуваних творів, де тілесні переживання стають важливими маркерами емоційного і внутрішнього стану персонажів.

Цікавим є аналіз колокацій прикметників із лексемою «*війна*».

Колокації прикметників із лексемою «*війна*» в ідіолекті Оксани Забужко свідчать про багатопланове осмислення цього поняття. Найчастотнішою є сполука *холодна війна*, яка окрім історичного контексту набуває психологічного виміру. Поруч із традиційними (*світова війна*, *вітчизняна війна*) фіксуються індивідуалізовані епітети: *намита*, *неоголошена*, *зоряна*, що підкреслюють прихованість, несподіваність або романтизованість війни. Окремі прикметники (*виснажлива*, *похована*) передають емоційні характеристики війни, тоді як *гебешна* та *інформаційна* актуалізують сучасний контекст прихованих конфліктів. Таким чином, епітети до слова *війна* у творах Забужко репрезентують глибоку особистісну рефлексію над війною як історичним, психологічним і суспільним явищем.

Наступним кроком досліджено ключові концепції ідіолекту Оксани Забужко. Проаналізувавши іменниковий лексикон за допомогою функції **WORDLIST** у корпусі прозових творів, можна відзначити його високу концептуальність та тематичну зосередженість. Частотні іменники у корпусі її творів функціонують як **ключові слова**, що формують основні смислові домінанти художнього світу письменниці [2, с. 108].

По-перше, значну групу становлять іменники, що позначають частини тіла та фізичні атрибути людини (*рука, голова, око*). Їхня частотність свідчить про підвищену увагу до тілесності як важливого елементу психологічного й екзистен-

ційного досвіду персонажів. По-друге, у корпусі широко представлені іменники на позначення родинних зв'язків та індивідуальних ідентичностей (*мама, батько, чоловік, жінка, людина, Адріян, Дарина*). Така лексика вказує на акцент на особистісних і родових наративах, які структурують художню картину світу Забужко. Третім значущим пластом є іменники, пов'язані з концептами часу й буття (*життя, час, раз, рік, сон*), що розкривають філософську спрямованість її письма та увагу до тем плинності, минулості й сенсу існування.

Окрему категорію становлять сакральні та метафізичні іменники (*Бог, смерть, світ*), що підкреслюють поєднання земного і трансцендентного у її творах.

Таким чином, аналіз іменникового складу засвідчує, що найбільш частотні іменники водночас виконують роль **ключових концептів**, відображаючи стійкі тематичні домінанти ідіолекту Оксани Забужко: тілесність, родова пам'ять, часопросторові орієнтири та сакральні константи людського буття.

Натомість, прикметники в ідіолекті Оксани Забужко виконують важливу роль у моделюванні художнього світу тексту, забезпечуючи деталізацію, індивідуалізацію й емоційне забарвлення зображуваної реальності. Їх частотність та семантичне наповнення свідчать про специфічні особливості авторського стилю.

Одну з провідних груп становлять прикметники, що виражають належність та індивідуалізацію (*власний, той, цей, самий*), акцентуючи увагу на внутрішньому світі персонажів і суб'єктивності їхнього сприйняття. Це відображає глибинну установку тексту на особистісне бачення реальності.

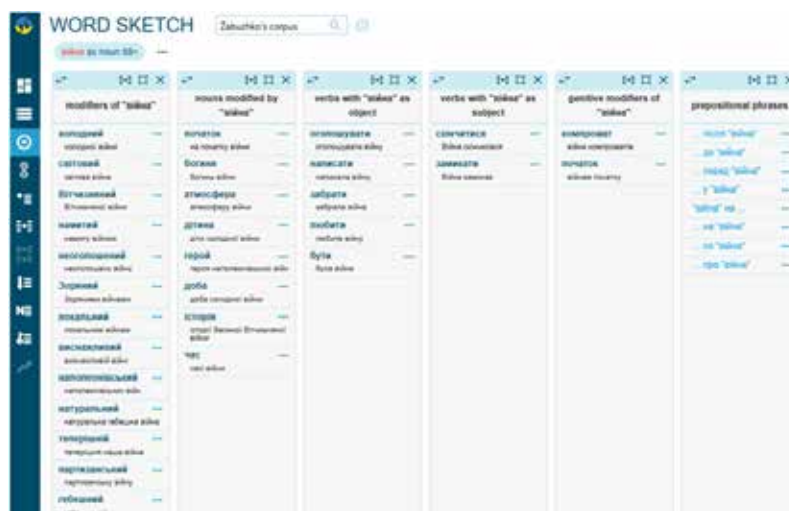

Рис. 5. Колокації із словом «війна»

Значну частину прикметникової лексики становлять епітети, що передають оцінні характеристики та емоційні стани (*дивний, смішний, порожній, старий*). Такі слова вносять у текст експресію, суб'єктивне ставлення автора чи героя до явищ навколишнього світу.

Особливу увагу привертають прикметники, пов'язані з просторово-розмірними характеристиками (*великий, малий, довгий*), а також з колористикою (*білий, чорний*), що підсилює зорову образність опису та створює різкі емоційні контрасти.

Таким чином, прикметниково-епітетична лексика у творчості Оксани Забужко функціонує як інструмент емоційної інтенсифікації тексту, формуючи глибоко психологізовану, індивідуалізовану картину світу, в якій переважає особистісне й емоційне осмислення буття.

Висновки. Ідіостиль та ідіолект у сучасній лінгвістиці визначаються як системи мовних і позамовних засобів, що формуються під впливом особистісних, культурних та національних чинників.

Створений корпус прозових творів Оксани Забужко дав змогу здійснити кількісний та якісний аналіз мовних особливостей її стилю.

Основними тематичними домінантами ідіостилу Оксани Забужко є тілесність як засіб пізнання світу, психологічне осмислення досвіду травми, історична пам'ять, проблема національної ідентичності. Найчастотніші іменники пов'язані з тілесністю, родинною пам'яттю та екзистенційними концептами. Прикметникова лексика забезпечує емоційне забарвлення, деталізацію й індивідуалізацію образів.

У романі «Польові дослідження з українського сексу» домінує індивідуально-психологічна перспектива. У романі «Музей покинутих секретів» основним змістовим фокусом виступає колективна історична пам'ять і національний досвід.

Для ідіолекту Оксани Забужко характерний високий ступінь концептуалізації реальності, психологізм, емоційна насиченість мовних засобів. Корпусний аналіз підтверджує системність її мовної картини світу та дозволяє побудувати інваріантну модель авторського стилю.

Застосування корпусобазованого підходу може слугувати фундаментом для подальших досліджень, спрямованих на створення комплексної моделі аналізу ідіостилу, що враховуватиме як мовні так і екстралінгвістичні фактори.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бук С. Сучасні методи дослідження мови письменника у слов'янознавстві. Проблеми слов'янознавства. 2012. Вип. 61. С. 86–95.
2. Бук С. Ключові слова мови польських письменників. Проблеми слов'янознавства. 2013. Вип. 62. С. 100–113.
3. Ванівська О. І. Основні підходи до аналізу мовних даних у корпусній лінгвістиці. Наукові записки. Вип. 27. Серія «Філологічна». Видавництво Національного університету «Острозька академія», Острог 2012. С. 3–8.
4. Голобородько К. Ю. Ідіостиль Олександра Олеся: лінгвокогнітивна інтерпретація: [монографія]. Харків: Харківське історико-філологічне товариство, 2010. 527 с.
5. Демська-Кульчицька О. Деякі аспекти корпусної лінгвістики. Українська мова, № 1, 2005, с. 48.
6. Жайворонок В.В. Національна мова та ідіолект. Мовознавство. 1998. № 6. С. 27–34.
7. Забужко, О.С. *Польові дослідження з українського сексу [Текст] : Роман. 5-те вид. Київ : Факт, 2003. 176 с.*
8. Забужко О. Музей покинутих секретів : роман. 7-е вид., доп. Київ : Комора, 2020. 832 с.
9. Павличко О. О. Щодо статистичних параметрів авторського стилю (на матеріалі творів Е. М.Ремарка). *Мовні і концептуальні картини світу: зб. наук. пр.* Київ: ВПЦ «Київський університет», 2010. Вип. 29. С. 186–191.
10. Плющ К. Є. До співвідношення понять «ідіостиль», «ідіолект», «ідіодискурс». *Тиждень науки. Тези доповідей науково-практичної конференції, Запоріжжя, 16-20 квітня 2018 р.* Редкол. : В.В. Наумик (відпов. ред.) Електроні дані. Запоріжжя : ЗНТУ, 2018. С. 1579–1580.
11. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
12. Смушинська І.В. Індивідуальний стиль письменника та проблеми семантичного перетворення слів у його мовній системі. Вісник КНУ. Іноземна філологія. К.: КНУ. 2009. Вип. 30. С. 38–41.
13. Ставицька Л. Про термін ідіолект. *Українська мова*. 2009. N 4. С. 3–17.
14. Фаріон І.Д. Ідіостиль Івана Пулюя крізь призму динаміки мовної норми (за листами мислителя). Лінгвостилістичні студії. Східноєвропейський університет ім. Лесі Українки. Луцьк, 2017. Вип. 7. с. 176–183.
15. Kilgariff A. Comparing corpora. *International Journal of Corpus Linguistics*, 6(1), 2001. P. 97–133.
16. Kilgariff A. Simple maths for keywords. *Proceedings of the Corpus Linguistics Conference. Liverpool 2009*
17. Lototska N. Quantitative approach to author's idiosyle study (based on Roman Ivanychuk's texts). *Language, Business and Law, Intercultural Communication: Challenges of Today: The II International interdisciplinary conference / ed. by Oksana Chaika, Amit Kumar Goel. Delhi: ABS BOOKS, 2021. P. 100–102.*